

Ứng dụng công nghệ xử lý chất thải rắn sinh hoạt phù hợp thực tế địa phương

Ngày 9/12/2023, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) phối hợp với UBND tỉnh Bến Tre tổ chức Hội thảo “Công nghệ xử lý chất thải rắn sinh hoạt - Thực trạng và giải pháp” với mục tiêu giúp các tỉnh, thành phố của vùng Đồng bằng sông Cửu Long nắm bắt được thực trạng và lựa chọn công nghệ xử lý chất thải rắn sinh hoạt (CTRSH) phù hợp với thực tế của các địa phương.

Hội thảo “Công nghệ xử lý chất thải rắn sinh hoạt - Thực trạng và giải pháp”.

Phát biểu tại Hội thảo, Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Hồng Thái cho biết, CTRSH đã trở thành vấn đề nóng và ngày càng được quan tâm trong giai đoạn hiện nay. Đi cùng với sự gia tăng về lượng CTRSH là vấn đề tìm kiếm và lựa chọn các giải pháp xử lý CTRSH phù hợp để vừa bảo đảm việc xử lý không gây ô nhiễm môi trường cũng như tận dụng được rác thải như một nguồn tài nguyên.

Thời gian qua, Bộ KH&CN đã và đang đẩy mạnh các hoạt động hỗ trợ nghiên cứu khoa học, đổi mới công nghệ thông qua các chương trình, nhiệm vụ KH&CN; thực hiện việc thẩm định công nghệ đối với các dự án đầu tư; thẩm định và ban hành các quy chuẩn kỹ thuật quốc gia, tiêu chuẩn quốc gia; các hoạt động liên quan đến sở hữu trí tuệ góp phần thúc đẩy việc phát triển và ứng dụng công nghệ xử lý CTRSH vào thực tế.

Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Hồng Thái phát biểu tại Hội thảo.

Tuy nhiên, theo Thứ trưởng Trần Hồng Thái còn rất nhiều thách thức đặt ra đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ, kịp thời giữa các cơ quan, bộ, ngành và địa phương cũng như các doanh nghiệp, viện nghiên cứu, trường đại học, các cá nhân, nhà nghiên cứu để giải quyết triệt để các thách thức trong xử lý CTRSH; đồng thời hướng tới phát triển và ứng dụng thực tế những giải pháp công nghệ xử lý chất thải toàn diện nhất, phù hợp với điều kiện Việt Nam.

Từ thực tiễn tại địa phương, ông Trần Ngọc Tam, Chủ tịch UBND tỉnh Bến Tre cho biết, trên địa bàn tỉnh Bến Tre, hàng ngày phát sinh khoảng 1.000 tấn rác thải. Rác thải phần lớn được thu gom về bãi rác tạm hoặc được chôn lấp và xử lý bằng chế phẩm sinh học, nhằm hạn chế mùi hôi, tăng tốc độ phân hủy. Tuy nhiên, phương pháp xử lý cũ hiện không phát huy hiệu quả, ngày càng phát sinh ô nhiễm môi trường và tác động tiêu cực đến đời sống, sinh hoạt, sản xuất của người dân.

Toàn tỉnh chỉ có nhà máy xử lý rác thải Bến Tre có lò đốt rác nhưng từ tháng 10/2022 đã ngưng hoạt động để tái cơ cấu. Trước thực trạng trên, đòi hỏi cần phải đặc biệt quan tâm đầu tư công nghệ xử lý rác hiện đại, tiên tiến, hiệu quả kinh tế cao, nhằm giải quyết tốt các vấn đề về môi trường, nâng cao chất lượng cuộc sống của nhân dân, hiện thực hóa mục tiêu phát triển bền vững.

Tỉnh Bến Tre mong muốn Bộ KH&CN và các bộ, ngành trung ương, các chuyên gia, nhà khoa học, các doanh nghiệp, nhà đầu tư tiếp tục quan tâm, hỗ trợ Bến Tre nói riêng và các tỉnh, thành phía Nam nói chung về quản lý chất thải rắn hướng đến kinh tế tuần hoàn, cũng như tăng cường hơn nữa sự phối hợp, hợp tác và liên kết với tỉnh Bến Tre, các tỉnh, thành phía Nam trong lĩnh vực môi trường, đặc biệt là thông tin, chia sẻ các kinh nghiệm về xử lý chất thải rắn thông qua giải pháp về công nghệ bảo đảm tiêu chuẩn vệ sinh môi trường và phát triển bền vững.

Ông Trần Ngọc Tam, Chủ tịch UBND tỉnh Bến Tre phát biểu tại Hội thảo.

Tại Hội thảo, các chuyên gia, nhà khoa học, các doanh nghiệp đã giới thiệu và chia sẻ các giải pháp công nghệ xử lý CTRSH đã và đang áp dụng tại Việt Nam và trên thế giới như công nghệ khí hóa, than sinh học... Đây cũng là dịp trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm xử lý CTRSH của một số nước phát triển để các địa phương có thể xem xét, cân nhắc lựa chọn các giải pháp công nghệ xử lý CTRSH phù hợp với tình hình thực tiễn của địa phương.

Theo GS.TS. Huỳnh Trung Hải, Hiệu trưởng Trường Vật liệu, Đại học Bách khoa Hà Nội, Chủ nhiệm Chương trình KH&CN cấp quốc gia “Nghiên cứu, ứng dụng và phát triển công nghệ tiên tiến phục vụ ngành công nghiệp môi trường” KC.06/21-30, các giải pháp quản lý cần đi đôi với việc phát triển và áp dụng kỹ thuật tiên tiến, hiện đại trong xử lý CTRSH nói riêng và chất thải rắn nói chung.

Đối với vùng ĐBSCL, CTRSH tập trung ở các khu đô thị nhưng lượng phát thải không lớn, do đó, cần tính toán kỹ phương án đốt rác phát điện. Hơn nữa, CTRSH phần lớn là rác thải hữu cơ, chất thải nông nghiệp, phụ phẩm nông nghiệp chiếm tỷ trọng lớn, vì vậy cần phân loại triệt để để có thể tận dụng nguồn chất thải hữu cơ làm phân bón, đẩy mạnh áp dụng nguyên lý của kinh tế tuần hoàn, gia tăng giá trị cho ngành sản xuất nông nghiệp.

GS.TS. Huỳnh Trung Hải, Chủ nhiệm Chương trình KC.06/21-30 chia sẻ về mục tiêu, nội dung và sản phẩm KH&CN của Chương trình.

Sau khi lắng nghe các ý kiến và đề xuất, Thứ trưởng Trần Hồng Thái cho rằng, trong xử lý CTRSH, không có một công nghệ duy nhất nào được coi là tối ưu. Việc lựa chọn công nghệ phụ thuộc vào nhiều yếu tố như khối lượng CTRSH tại địa phương, loại rác thải, quy mô xử lý, nguồn lực kinh tế và môi trường. Một sự kết hợp và tối ưu các công nghệ khác nhau cũng có thể được áp dụng tùy thuộc vào tình hình cụ thể của mỗi địa phương.

Bên cạnh đó, cần áp dụng tối đa xu thế công nghệ tái chế, tái sử dụng và tận dụng năng lượng, tài nguyên từ rác thải. Vấn đề quan trọng là các nhà máy xử lý CTRSH khi đưa vào sử dụng cần bảo đảm được vận hành đáp ứng các tiêu chí về bảo vệ môi trường, bảo đảm tính khả thi về hiệu quả đầu tư, vận hành và tính bền vững.

Những dự án áp dụng lò đốt có công suất nhỏ (350-1000 kg/h) là những giải pháp tình thế, tạm thời để xử lý CTRSH tại các khu dân cư nhỏ. Cần khuyến khích mô hình xử lý tập trung, quy mô đủ lớn và công nghệ hiện đại, với quy mô xử lý từ 500 tấn trở lên. Đẩy mạnh kinh tế xanh, tuần hoàn, xử lý CTRSH kết hợp với chất thải rắn công nghiệp tại các khu công nghiệp theo mô hình tiết kiệm năng lượng, tận dụng nhiệt từ chất thải rắn phục vụ cho các hộ tiêu thụ trong khu công nghiệp.

CTRSH Việt Nam có độ ẩm cao, lẫn nhiều tạp chất, phân loại đầu nguồn chưa tốt... do đó công nghệ xử lý chất thải rắn phù hợp với Việt Nam phải khắc phục được những nhược điểm trên và có giá thành đầu tư phù hợp.

Thứ trưởng Trần Hồng Thái cũng khẳng định, Bộ KH&CN luôn duy trì sự hỗ trợ và đầu tư cho nghiên cứu và phát triển, cũng như tạo ra môi trường kinh doanh thích hợp để khuyến khích đầu tư đổi mới công nghệ trong lĩnh vực này để đưa công nghệ là yếu tố trung tâm quan trọng của cuộc cách mạng xử lý chất thải, đồng thời tạo điều kiện cho sự hợp tác đa ngành, lĩnh vực, đa cấp độ giữa các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan.

Các đại biểu tham dự tại Hội thảo.

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).